

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2667/2021
30.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Иване Рађеновић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милан Јанићијевић, адвокат из ..., против туженог Јавног предузећа „Електропривреда Србије“, са седиштем у Београду, чији је пуномоћник Александар Будаљић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1929/21 од 21.05.2021. године, у седници одржаној 30.11.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1929/21 од 21.05.2021. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 3313/19 од 17.12.2020. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев тужиоца да се утврди да је засновао радни однос на неодређено време код туженог на пословима возача почев од 01.02.2016. године и **одбија** се захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове целог парничног поступка у износу од 45.500,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема отправка ове пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 3313/19 од 17.12.2020. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и утврђено да је тужилац код туженог засновао радни однос на неодређено време на пословима возача, почев од 01.02.2016. године. Ставом другим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 103.500,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана наступања услова за извршење па до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1929/21 од 21.05.2021. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11...18/20) и утврдио да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је запослен код туженог од 01.02.2016. године, на пословима ... по основу тринаест сукцесивно закључених уговора о обављању повремених и привремених послова (ближе наведених у нижестепеним пресудама), радећи континуирано на истоврсним пословима иако је тужени у наведеним уговорима мењао називе послова. Радно место ... предвиђено је Правилником о организацији и систематизацији радних места у оквиру Службе за одржавање, Одељење за возни парк, за које је предвиђен III степен стручне спреме. Поред тужиоца, послове ... су обављала још четири запослена, од којих су двојица запослена на неодређено време. Тужилац је завршио трећи разред за образовни профил ..., стекао је средње образовање у трајању од 3 године и оспособљен је за безбедно и ...

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев, закључивши да тужилац у континуитету, почев од 01.02.2016. године обавља истоврсне послове возача из делатности туженог и да то радно ангажовање тужиоца има карактер радног односа, оценивши да су предметни уговори о обављању привремених и повремених послова ништави с обзиром да су закључени противно императивној одредби члана 197. Закона о раду, те да представљају симуловане уговоре у смислу одредбе члана 66. ЗОО, због чега су испуњени услови за прерастање радног односа од 01.02.2016. године, у смислу одредбе члана 37. Закона о раду.

По оцени Врховног касационог суда, становиште нижестепених судава није правилно.

По члану 197. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/05... 75/14), послодавац може за обављање послова који су по својој природи такви да не трају дуже од 120 радних дана у календарској години да закључи уговор о обављању привремених и повремених послова са незапосленим лицем, запосленим који ради непуно радно време - до пуног радног времена и корисником старосне пензије (став 1). Уговор из става 1. овог члана закључује се у писаном облику (став 2).

Одредбом члана 37. Закона о раду, прописано је да уговор о раду може да се закључи на одређено време, за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба (став 1), послодавац може закључити један или више уговора о раду из става 1. овог члана на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који са прекидима или без прекида не може бити дужи од 24 месеца (став 2), ако је уговор о раду на одређено време закључен

супротно одредбама овог закона или ако запослени остане да ради код послодавца најмање пет радних дана по истеку времена за које је уговор закључен, сматра се да је радни однос заснован на неодређено време (став 6).

Тужени је јавно предузеће које по члану 2. став 1. тачка 5. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, број 54/09... 62/13 и 63/13 - исправка), спада у кориснике јавних средстава, па се у односу на њега примењују одредбе и тог закона. Законом о изменама и допунама тог Закона („Службени гласник РС“ број 108/2013 од 06.12.2013. године) у члану 27е додати су нови ставови 34. и 35. којима је прописано да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2015. године, а изузетно од тог става радни однос са новим лицима може се засновати уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење министарства. Наведена одредба члана 27е став 34. Закона, новелирана је каснијим изменама и допунама („Службени гласник РС“ број 142/2014... 149/2020), тако да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних односно упражњених радних места до 31. децембра 2016. године („Службени гласник РС“ број 103/2015), затим до 31. децембра 2017. године („Службени гласник РС“ број 99/16), до 31. децембра 2018. године („Службени гласник РС“ број 113/17), до 31. децембра 2019. године („Службени гласник РС“ број 95/18 и 31/19), односно до 31. децембра 2020. године („Службени гласник РС“ број 72/2019 и 149/2020). Чланом 105. наведеног закона прописано је да ако су одредбе других закона, односно прописа у супротности са овим законом, примењују се одредбе овог закона.

Имајући у виду наведено, нижестепени судови су одлучујући о захтеву тужиоца применили одредбе Закона о раду, пропуштајући да примене одредбе Закона о буџетском систему с обзиром да је тужени корисник јавних средстава. Код утврђеног да је тужилац на основу више сукцесивно закључених уговора о обављању привремених и повремених послова обављао истоврсне послове у периоду од 01.02.2016. године, и даље (у моменту закључења главне расправе), да закон ту врсту рада третира као рад ван радног односа, то супротно закључку нижестепених судова, није било услова да се утврди да је тужилац засновао радни однос на неодређено време код туженог и да су предметни уговори о обављању привремених и повремених послова ништави јер су закључени да би се избегло заснивање радног односа. Цитиране одредбе Закона о буџетском систему којима је прописана забрана заснивања радног односа са новим лицем, ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места осим у изузетним случајевима уз сагласност надлежног органа Владе су *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду којима се прописују услови за преображај радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време (што произилази из одредбе члана 105. тог закона).

Из наведених разлога, на основу члана 416. став 1. ЗПП Врховни касациони суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Тужени је успео у поступку по ревизији, па му на основу чланова 153. став 1, 154. и 163. став 2. ЗПП, припадају трошкови ревизијског поступка за састав ревизије од стране адвоката у износу од 33.000,00 динара, према важећој Тарифи о наградама и накнади

трошкова за рад адвоката, као и на име судских такси за: ревизију 5.000,00 динара и ревизијску одлуку 7.500,00 динара, одмерено у смислу одредбе члана 28. Закона о судским таксама („Службени гласник РС“ број 128/24...106/15).

На основу члана 165. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић